

Nr 43

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1968/69 till vissa allmänna kultur- och bildningsändamål samt internationellt-kulturellt samarbete jämte motioner.

(5: e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

Allmänna kultur- och bildningsändamål

Konst, litteratur, musik m. m.

1) **Konstnärsstipendier m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 10, framlagda förslag (punkterna B 1—B 3, s. 20—23 i utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 3 januari 1968) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Konstnärsstipendier* ett reservationsanslag av 3 174 000 kr.,

2. till *Konstnärsbelöningar* ett förslagsanslag av 760 000 kr.,

3. till *Statens konstråd* ett förslagsanslag av 103 000 kr.

2) **Förvärv av konst för statens byggnader.** Kungl. Maj:t har (punkt B 4, s. 23—24) föreslagit riksdagen att a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under budgetåret 1968/69 beställa konst för högst 2 200 000 kr. samt b) till Förvärv av konst för statens byggnader för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

Under förevarande anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 1 800 000 kr. Kungl. Maj:t har bemyndigats medge statens konstråd att göra beställningar för ett belopp av 2 000 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 625 av herr *Wirtén* och II: 771 av fru *Gärde Widemar* har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under nästa budgetår beställa konst för 300 000 kr. i tillägg till Kungl. Maj:ts förslag dvs. för 2 500 000 kr. avseende inköp budgetåret 1969/70.

Utskottet. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall anslaget till förvärv av konst för statens byggnader för nästa budgetår upptas med 2 000 000 kr., vilket innebär en ökning av nuvarande anslag med 200 000 kr. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Ramen för konstbeställningar har för nästa budgetår föreslagits skola fastställas till 2 200 000 kr. I motionerna I: 625 och II: 771 yrkas att ramen höjs till 2 500 000 kr.

Utskottet får erinra om att statens konstråd, i den mån medel som avsetts för en konstbeställning helt eller delvis inte utnyttjas, äger disponera motsvarande belopp för nya beställningar utöver dem som för varje år ryms inom den fastställda ramen.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att ramen för konstbeställningar liksom föregående år räknats upp med 200 000 kr. Utskottet anser inte tillräckliga skäl föreligga att biträda det i motionerna framställda yrkandet om en ytterligare höjning av ramen utan tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 625 och II: 771, såvitt nu är i fråga, bemyndigar Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under budgetåret 1968/69 beställa konst för högst 2 200 000 kr.,

2. att riksdagen till *Förvärv av konst för statens byggnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

3) Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. Kungl. Maj:t har (punkt B 5, s. 24—27) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 905 000 kr.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2 800 000 kr. Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning med 35 000 kr. av medelsanvisningen till ersättning åt författare och översättare för framställning av deras verk i form av talböcker och taltidningar samt i övrigt en uppräknings med 70 000 kr. till följd av ökad utlåning. Förslag om ökning av bibliotekersättningens grundbelopp har ej biträtts av Kungl. Maj:t.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de under punkt 2 angivna motionerna I: 625 och II: 771 vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte å åttonde huvudtitelns driftbudget anvisa

ett förslagsanslag av 4 201 000 kr. — en ökning i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 1 296 000 kr. — till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek på i motionerna föreslaget sätt,

dels motionen II: 203 av herr *Hector m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionens bilaga 10 punkten B 5 måtte besluta 1. att fastställa biblioteksersättningens grundbelopp för budgetåret 1968/69 till 10 öre för lån och 40 öre för referensexemplar av originalverk samt till 5 öre för lån och 20 öre för referensexemplar av översatta verk samt att företa den uppräknings av förslagsanslaget som föranleds härav samt 2. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en plan för successiv höjning av biblioteksersättningens grundbelopp i enlighet med vad i motionen anförts, syftande till att ersättningen inom en femårsperiod fr. o. m. budgetåret 1968/69 skall uppgå till 25 öre per lån av svenskt rättskyddat originalverk och 10 öre per lån av översatt verk samt motsvarande ersättningar beträffande bruk av referensexemplar,

dels motionen II: 763 av herr *Arvidson* vari hemställts att riksdagen måtte vid behandlingen av punkt B 5 i statsverkspropositionens bil. 10 besluta att höja biblioteksersättningens grundbelopp från 6 öre till 25 öre för lån av rättskyddat svenskt originalverk, från 2 öre till 10 öre per lån av översatt verk, från 24 öre till 1 kr. för bruk av svenskt referensexemplar och från 4 öre till 50 öre för bruk av referensexemplar i översättning samt att motsvarande uppräknings av ifrågakvarande förslagsanslag sker,

dels motionen II: 764 av herr *Arvidson* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av punkt B 5 i bil. 10 till statsverkspropositionen ville a) bifalla förslaget om inrättandet av fyra nordiska stipendier om 5 000 kr. vardera, b) avslå förslaget om att det erforderliga beloppet, 20 000 kr., skall tas ur författarfondens s. k. fria del, c) för ändamålet anvisa 20 000 kr. som ett särskilt anslag under åttonde huvudtiteln samt d) bifalla förslaget att beloppet ställs till styrelsens för Sveriges författarfond förfogande att användas i särskilt föreskriven ordning.

Utskottet. I motionerna I: 625 och II: 771, II: 203 samt II: 763 har framförts förslag om ökning av biblioteksersättningens grundbelopp.

Stödet till yrkesutövare inom konstområdet, vilket utgår i tre olika former, nämligen konstnärstipendier, konstnärbelöningar och författarsättningar, har ökat betydligt under 1960-talet. En av Kungl. Maj:ts utgångspunkter vid prioriteringen av de stora anspråk för budgetåret 1968/69 som framställts inom kulturområdet har varit att uppnå en spridning av kulturaktiviteterna. Som exempel kan nämnas det i statsverkspropositionen aviserade förslaget om rikskonsertverksamhet. Utskottet finner den gjorda avvägningen motiverad och har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om oförändrade grundbelopp för biblioteksersättningar. Utskottet avstyrker alltså motionsyrkandena om ökning av grundbeloppen.

Beträffande det i motionen II: 203 framförda yrkandet om en plan för successiv höjning av biblioteksersättningens grundbelopp anser utskottet, som finner en höjning på längre sikt i och för sig önskvärd, att denna fråga bör prövas i sedvanlig

ordning vid budgetbehandlingen. Utskottet kan därför inte tillstyrka detta motionsyrkande.

Med anledning av Nordiska rådets rekommendation 1963: 3 angående biblioteksersättning till författare har de nordiska undervisnings- och kulturministrarna kommit överens om att varje land årligen bör ställa fyra stipendier till förfogande för författare från de övriga nordiska länderna. Stipendiebeloppen har preliminärt beräknats uppgå till 5 000 kr. Kungl. Maj:t har förordat att stipendier av detta slag ställs till förfogande från svensk sida. Administrationen av stipendierna föreslås ligga hos styrelsen för Sveriges författarfond. Kostnaderna för stipendierna skall enligt förslaget i statsrådsprotokollet bestridas med medel ur författarfondens s. k. fria del.

Kungl. Maj:ts nyss nämnda förslag har inte gett utskottet anledning till erinran. Utskottet är således inte berett tillstyrka yrkandena under b) och c) i motionen II: 764 och därmed ej heller yrkandet under d) i samma motion utan biträder Kungl. Maj:ts förslag. Härigenom tillgodoses yrkandet under a) i förevarande motion.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 625 och II: 771, II: 203 och II: 763, samtliga motioner i vad de avser höjning fr. o. m. budgetåret 1968/69 av biblioteksersättningens grundbelopp,

2. att riksdagen avslår motionen II: 203 i vad den avser hemställan om en plan för successiv höjning av biblioteksersättningens grundbelopp,

3. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställan under a) i motionen II: 764 beslutar inrätta fyra stipendier för författare från de övriga nordiska länderna,

4. att riksdagen avslår hemställan under b), c) och d) i motionen II: 764,

5. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 625 och II: 771, II: 203 samt II: 763, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 2 905 000 kr.

4) **Statens biografbyrå: Avlöningar m. fl anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 6—B 9, s. 27—29) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statens biografbyrå: Avlöningar* ett förslagsanslag av 330 000 kr.,

2. till *Statens biografbyrå: Omkostnader* ett förslagsanslag av 20 000 kr.,

3. till *Bidrag till Barnfilmkommittén* ett anslag av 45 000 kr.,

4. till *Teater- och orkesterrådet* ett förslagsanslag av 303 000 kr.

5) **Bidrag till de kungl. teatrarna.** Kungl. Maj:t har (punkt B 10, s. 30—35) föreslagit riksdagen att till Bidrag till de kungl. teatrarna för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 33 839 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 26 955 000 kr.

I de likalydande motionerna I:361 av fru *Diesen* m. fl. och II: 460 av herr *Nordstrandh* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att Kungl. Maj:t tillsätter en utredning rörande arbetsformer m. m. vid de kungl. teatrarna.

Utskottet. Den i statsrådsprotokollet redovisade beräkningen av de båda kungl. teatrarnas medelsbehov innebär en sammanlagd ökning av detta anslag med 6 884 000 kr. Statsbidraget till Operan föreslås ökat med 4 251 000 kr. till 22 088 000 kr. och till Dramatiska teatern med 2 633 000 kr. till 11 751 000 kr. Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot anslagsberäkningen, föreslår att under ifrågasvarande anslagsrubrik anvisas 33 839 000 kr. i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

Departementschefens utgångspunkt vid bedömningen av teatrarnas medelsbehov har varit att teatrarnas utgiftsramar bör ökas som följd av allmänna löne- och kostnadsökningar och att verksamheten i stort skall kunna fortgå i samma omfattning som under innevarande budgetår.

Departementschefen har anslutit sig till vad teater- och orkesterrådet anfört om vikten av att möta inträffade kostnadsökningar genom rationaliseringar men utgår ifrån att det ligger i teatrarnas eget intresse att i erforderlig utsträckning och i samråd med rådet pröva olika rationaliseringsvägar.

Med hänsyn till den betydelse som en utredning angående rationalisering av arbetssättet vid de kungl. teatrarna skulle ha för samtliga teatrar i landet har i motionerna I: 361 och II: 460 förordats en utredning om arbetsformer m. m. vid Operan och Dramaten.

Med hänvisning till departementschefens nyss refererade uttalande anser sig utskottet kunna utgå från att såväl teatrarna själva som teater- och orkesterrådet ägnar väsentligt ökad uppmärksamhet åt rationaliserings- och samordningsfrågorna i syfte att uppnå de effektivaste formerna för teatrarnas verksamhet samt att rådet vidtar de åtgärder i olika avseenden som därvid kan finnas lämpliga. Utskottet får erinra om att i samband med förslaget om inrättande av teater- och orkesterrådet som en uppgift för rådet angavs medverkan i rationaliseringsarbete inom teaterverksamheten. Kungl. Maj:ts av utskottet under punkt 4 tillstyrkta förslag om medelsanvisning till teater- och orkesterrådet för budgetåret 1968/69 innebär bl. a. bifall till rådets yrkande om medel till viss personalförstärkning. Härigenom bör enligt utskottets mening rådets möjligheter att fullgöra utredningsuppgifter förbättras.

Utskottet delar alltså motionärernas uppfattning om betydelsen av rationaliseringar. Självfallet måste därvid sådana åtgärder undvikas som kan befaras försämra

teaterverksamhetens konstnärliga kvalitet. Någon särskild utredning anser sig utskottet på förut angivna skäl inte böra förorda, varför utskottet avstyrker motionerna I: 361 och II: 460.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till de kungl. teatrarna* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 33 839 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 361 och II: 460.

6) **Bidrag till turnéteaterverksamhet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 11, s. 36—40) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till turnéteaterverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 17 514 000 kr.

7) **Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar.** Kungl. Maj:t har (punkt B 12, s. 40—44) föreslagit riksdagen att a) godkänna de ändrade grunder för det statliga stödet åt stadsteatrar och därmed likställda teatrar som angivits i statsrådsprotokollet samt b) till *Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 20 150 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 14 740 000 kr. Kungl. Maj:ts förslag innebär sålunda en ökning med 5 410 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 251 av fru *Segerstedt Wiberg m. fl.* och II: 456 av fru *Hörnlund m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid sin behandling av anslaget *Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar* måtte besluta att statsbidraget till teatrarna i enlighet med Teater- och orkesterrådets förslag beräknas på de verkliga personalkostnaderna för varje spelår och att anslaget därför uppförs med 22 300 000 kronor,

dels de likalydande motionerna I: 360 av fru *Diesen* och herr *Lidgard* samt II: 461 av herr *Nordstrandh* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att den statliga bidragsprocenten till stadsteatrarna och därmed likställda teatrar höjs från nuvarande 55 procent till 66 $\frac{2}{3}$ procent,

dels de likalydande motionerna I: 469 av herr *Lundberg* samt II: 766 av herrarna *Bengtson* i Solna och *Lothigius* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t tillsätter en utredning med uppgift att finna framtida former för huvudmannaskaps- och bidragssystem vad gäller teaterväsendet i landet.

Utskottet. Det gällande statsbidragssystemet för stadsteatrar och därmed likställda teatrar har tillämpats sedan budgetåret 1964/65. Systemet bygger på att lönekostnaderna för budgetåret 1963/64 skall utgöra bidragsunderlag. Detta underlag får höjas i samma takt som statstjänstemännens löner ökas. Eftersom löneut-

vecklingen vid teatrarna endast till en del bestäms av de kollektiva uppgörelserna på arbetsmarknaden för statsanställda och eftersom statsbidragssystemet inte ger utrymme för önskvärda personalförstärkningar och standardförbättringar utöver basårets nivå skall enligt de för bidragsgivningen fastställda principerna en omprövning av teatrarnas bidragsunderlag göras vart tredje år.

Teater- och orkesterrådet har i sin anslagsframställning föreslagit att den nuvarande konstruktionen med ett viss bestämt år som basår för bidragsgivningen skall frångås och statsbidraget i stället beräknas på de faktiska lönekostnaderna varje år. Med hänvisning till de osäkerhetsmoment i fråga om statsmakternas ekonomiska förpliktelser en sådan bidragskonstruktion skulle medföra har Kungl. Maj:t ej biträtt rådets förslag.

I motionerna I: 251 och II: 456 föreslås riksdagen besluta att statsbidraget i enlighet med teater- och orkesterrådets förslag skall beräknas på basis av de faktiska kostnaderna. I likhet med Kungl. Maj:t anser sig utskottet inte kunna förorda ett statsbidragssystem av detta slag. Ett åtagande av denna utformning skulle innebära stor osäkerhet om statens framtida kostnader för ifrågavarande verksamhet. I anledning av vad i motionerna anförts vill utskottet erinra om att omprövning av bidragsunderlaget för enskild teater kan ske under löpande bidragsperiod om särskilda skäl motiverar det. Sålunda har bidragsunderlaget för Malmö stadsteater och Borås stadsteater höjts sedan det nya bidragssystemet genomfördes.

Det i propositionen framlagda förslaget innebär att grundbidraget fr. o. m. budgetåret 1968/69 beräknas på grundval av teatrarnas totala kostnader spelåret 1966/67 för löner och socialavgifter. Bidragsandelen förordas även i fortsättningen vara 55 procent och bidragssystemet föreslås också i övrigt bli oförändrat. Genom att huvudmännen får bidrag även till kostnader för de personalökningar som skett efter budgetåret 1963/64 t. o. m. budgetåret 1966/67 och för de lönehöjningar utöver ökningen av statstjänstemannalönerna som inträffat under samma period kommer statens andel av kostnadstäckningen att öka avsevärt. Statsbidraget för budgetåret 1968/69 blir enligt teater- och orkesterrådets anslagsframställning genom det föreslagna nya basåret ca 2,5 milj. kr. högre än om spelåret 1963/64 fortfarande skulle gälla som basår.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och är sålunda inte berett tillstyrka den ytterligare utbyggnad av statsbidraget som föreslås i motionerna I: 360 och II: 461.

Med tillstyrkande även i övrigt av Kungl. Maj:ts förslag föreslår utskottet att förevarande anslag uppförs med 20 150 000 kr.

Motionerna I: 469 och II: 766 behandlar frågor om huvudmannaskap och bidragssystem för teaterverksamheten med särskild tonvikt lagd på en omprövning av kostnadsfördelningen. Utskottet anser inte att i motionerna anförts några motiv för att statsmakterna skall ta initiativ till den föreslagna utredningen. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 251 och II: 456 i vad de avser ändrade statsbidragsgrunder,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 360 och II: 461 i vad de avser ändrade statsbidragsgrunder,

3. att riksdagen godkänner i statsrådsprotokollet angivna ändrade grunder för det statliga stödet åt stadsteatrar och därmed likställda teatrar,

4. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag åt motionerna I: 251 och II: 456 samt I: 360 och II: 461, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 20 150 000 kr.,

5. att riksdagen avslår motionerna I: 469 och II: 766.

8) **Bidrag till särskilda kulturella ändamål.** Kungl. Maj:t har (punkt B 14, s. 45—49) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 15 220 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 17 500 000 kr. Med hänsyn till att bidrag till vissa ändamål, som för närvarande tillgodoses med bidrag från detta anslag, föreslagits överförda till andra anslag samt på grund av bortfall av en engångsanvisning minskas medelsbehovet under förevarande anslag med 5 170 000 kr. Kungl. Maj:ts förslag innebär sålunda en reell anslagsökning med 2 890 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 365 av herrar *Schött* och *Eskilsson* samt II: 449 av herrar *Björkman* och *Wennerfors* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att under punkt B 14, statsverkspropositionen, bil. 10 Bidrag till särskilda kulturella ändamål anvisa ett anslag om 5 000 kronor till Estniska sångarförbundet i Sverige,

dels motionen II: 450 av herr *Björkman m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att under punkt B 14, statsverkspropositionen, bil. 10, till Estniska författareföreningen för studiestipendier anvisa ett anslag om 5 000 kronor samt till Esternas representation i Sverige för anordnande av kultur-dagar ett anslag om 5 000 kronor.

Utskottet. Ur detta anslag utgår för närvarande ett bidrag på 30 000 kr. till Estniska kommittén för dess ungdoms- och bildningsverksamhet. Fr. o. m. nästa budgetår kommer vid bifall till Kungl. Maj:ts av utskottet under punkt 19 tillstyrkta förslag anslag till kommitténs ungdomsverksamhet att utgå ur anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. Detta kommer att innebära i förhållande till nuläget ökad bidragsgivning och torde således kunna förväntas betyda ekonomiskt förbättrade förutsättningar för estniska flyktinggruppens kulturaktiviteter.

Med anledning härav och då vissa möjligheter torde föreligga att genom medel som står till Kungl. Maj:ts disposition tillgodoses en del av de ändamål för vilka

yrkas bidrag i motionerna I: 365 och II: 449 samt II: 450, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, är utskottet inte berett att tillstyrka motionerna.

Utskottet ansluter sig till departementschefens bedömning beträffande anslagsberäkningen för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 365 och II: 449 samt II: 450, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 15 220 000 kr.

Arkiv, bibliotek, museer m. m.

9) **Riksarkivet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt B 15, s. 50—51) föreslagit riksdagen att till Riksarkivet: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 963 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 702 000 kr.

I motionen II: 453 av herr *Hamrin* i Jönköping har hemställts att riksdagen måtte besluta dels att hos Kungl. Maj:t hemställa att i statens heraldiska nämnd måtte ingå en av Kungl. Maj:t på förslag av Samfundet för hembygdsvård utsedd ledamot, dels att anslagsposten för arvoden till heraldiska nämnden avvägs med hänsyn härtill.

Utskottet. I motionen II: 453 behandlas frågan om sammansättningen av statens heraldiska nämnd. Nämnden, som står under riksarkivariens ordförandeskap, är enligt sin instruktion avsedd att vara ett forum för heraldiska frågor av invecklad beskaffenhet eller av principiell betydelse. Bland nämndens ledamöter finns representanter för de huvudgrenar av vetenskap och konst till vilka heraldiken har anknytning. I nämnden ingår därjämte en ledamot med juridisk-administrativ erfarenhet. Föredragande i nämnden är statsheraldikern, som förestår riksarkivets heraldiska sektion.

Utskottet vill erinra om att frågan huruvida något slags jävsförhållande skulle föreligga så till vida, att nämnden och heraldiska sektionen skulle stå i ett alltför nära beroende av varandra, tidigare varit föremål för prövning. Justitiekanslersämbetet har i resolution den 18 oktober 1954 förklarat en i frågan gjord anmälan inte föranleda någon åtgärd.

Enligt utskottets uppfattning bör försiktighet iaktas med förändringar i nämndens sammansättning i en sådan riktning som kunde förskjuta tyngdpunkten i nämndens karaktär av forum för vetenskapliga bedömningsfrågor.

Under återopande av det anförda avstyrker utskottet förevarande motionsyrkande.

Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet under anslaget har inte givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionen II: 453 i vad den avser ökning av antalet ledamöter i statens heraldiska nämnd,
2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 453 i vad den avser anslagsberäkningen till *Riksarkivet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 2 963 000 kr.

10) **Riksarkivet: Omkostnader m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 16—B 25, s. 51—58) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Riksarkivet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 390 000 kr.,
2. till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.* ett reservationsanslag av 62 000 kr.,
3. till *Landsarkiven: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 317 000 kr.,
4. till *Landsarkiven: Omkostnader* ett förslagsanslag av 379 000 kr.,
5. till *Ortnamnskommissionen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 400 000 kr.,
6. till *Ortnamnskommissionen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 53 000 kr.,
7. till *Ortnamnskommissionen: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material* ett reservationsanslag av 70 000 kr.,
8. till *Landsmålsarkiven: Avlöningar* ett förslagsanslag av 734 000 kr.,
9. till *Landsmålsarkiven: Omkostnader* ett förslagsanslag av 54 000 kr.,
10. till *Landsmålsarkiven: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material* ett reservationsanslag av 124 000 kr.

11) **Kungl. biblioteket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt B 26, s. 58—61) föreslagit riksdagen att till Kungl. biblioteket: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 4 476 000 kr.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 4 071 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 362 av fru Diesen m. fl. och II: 448 av herrar Björkman och Fridolfsson i Stockholm vari hemställts att riksdagen vid behand-

lingen av Utbildningsdepartementet punkt B 26 i 1968 års statsverksproposition måtte besluta att följande tjänster vid kungl. biblioteket måtte inrättas: två förste biblioteksassistenter i A 20 vid humanistiska och slaviska biblioteken, en förste biblioteksassistent i A 20 vid humanistiska bibliotekets katalogsektion och två tamburvakter samt arvodestjänster till vaktpersonal,

dels de likalydande motionerna I: 371 av herr *Tistad m. fl* och II: 446 av herr *Andersson* i Örebro m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. budgetåret 1968/69 inrätta en intendenttjänst vid nationalfonoteket.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning av förevarande anslag med 405 000 kr., varav löneomräkningen utgör 265 000 kr. Bibliotekets personalresurser kommer sålunda att vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag bli utökade från och med nästa budgetår.

I motionerna I: 362 och II: 448 samt I: 371 och II: 446 har framställts yrkanden om medel för ytterligare personalökningar.

Utskottet finner det givetvis angeläget att kungl. bibliotekets resurser dimensioneras så att biblioteket ges möjligheter att på ett adekvat sätt fullgöra sina olika åligganden och att genom t. ex. förlängt öppethållande av läse- och forskarsalar förbättra servicen åt universitetet i Stockholm. Med hänsyn till bl. a. att bibliotekets inre organisation är föremål för utredning ansluter sig utskottet emellertid till Kungl. Maj:ts anslagsbedömning och avstyrker ifrågavarande motionsyrkanden. Utskottet förutsätter därvid att personaltillskottet disponeras på det från bibliotekets synpunkt mest ändamålsenliga sättet.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 362 och II: 448 samt I: 371 och II: 446 till *Kungl. biblioteket: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 4 476 000 kr.

12) **Kungl. biblioteket: Omkostnader m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 27—B 33, s. 61—66) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Kungl. biblioteket: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 185 000 kr.,

2. till *Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning* ett reservationsanslag av 1 190 000 kr.,

3. till *Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek* ett förslagsanslag av 258 000 kr.,

4. till *Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek* ett reservationsanslag av 90 000 kr.,

5. till *Stifts- och landsbiblioteken: Avlöningar* ett förslagsanslag av 717 000 kr.,

6. till *Stifts- och landsbiblioteken: Omkostnader* ett förslagsanslag av 36 000 kr.,

7. till *Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bokbindning m. m.* ett reservationsanslag av 163 000 kr.

13) **Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 34—B 39, s. 67—73) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Avlöningar* ett förslagsanslag av 4 803 000 kr.,

2. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Omkostnader* ett förslagsanslag av 828 000 kr.,

3. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Underhåll och ökande av museets samlingar m. m.* ett reservationsanslag av 167 000 kr.,

4. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken* ett reservationsanslag av 555 000 kr.,

5. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Fornminnesinventering* ett reservationsanslag av 255 000 kr.,

6. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Uppdragsverksamhet* ett förslagsanslag av 1 260 000 kr.

14) **Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt B 40, s. 73—74) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 886 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 799 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 249 av herrar *Manne Olsson* och *Erik Jansson* samt II: 313 av fröken *Olsson m. fl.* vari har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en översyn av landsantikvariernas anställningsförhållanden,

dels motionen II: 316 av herr *Werbros* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag beträffande överförande av Varbergs fästning till landsantikvarieämbetets förvaltning.

Utskottet har inhämtat att 1965 års musei- och utställningsakkunniga har under behandling såväl frågan om landsantikvariernas anställningsförhållanden som frå-

gan om Varbergs fästning. De i motionerna I: 249 och II: 313 samt II: 316 framställda yrkandena påkallar därför inte någon riksdagens vidare åtgärd.

Då Kungl. Maj:ts anslagsäskande inte gett utskottet anledning till erinran hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 886 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 249 och II: 313,
3. att riksdagen avslår motionen II: 316.

15) **Nationalmuseet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt B 41, s. 74—76) föreslagit riksdagen att till Nationalmuseet: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 211 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 910 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 359 av fru *Diesen* samt II: 463 av fru *Sundberg* och herr *Nordstrandh* vari hemstälts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att Kungl. Maj:t uppdrager åt 1965 års musei- och utställnings-sakkunniga att snarast göra en samlad översyn över den museala verksamheten i Sverige i syfte att åstadkomma framtida besparingar och därvid beakta vad i motionerna framförts,

dels de likalydande motionerna I: 613 av herr *Lidgard m. fl.* och II: 767 av herr *Björkman m. fl.* vari hemstälts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att Kungl. Maj:t för beaktande måtte överlämna motionerna till musei- och utställnings-sakkunniga.

Utskottet har inte något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag till anslag för nästa budgetår och tillstyrker sålunda detsamma.

Motionerna I: 359 och II: 463 tar upp samordnings- och besparingsfrågor avseende museiverksamheten i allmänhet. I motionerna I: 613 och II: 767 framhålls att skapandet av ett industri- och hantverksmuseum är en angelägen fråga.

Enligt utskottets mening har motionärerna tagit upp flera intressanta och betydelsefulla frågor. Utskottet har erfarit att samtliga de i motionerna behandlade spörsmålen är eller kommer att bli föremål för överväganden av 1965 års musei- och utställnings-sakkunniga. Med anledning härav påkallar de angivna motionerna ej någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Nationalmuseet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 211 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 359 och II: 463,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 613 och II: 767.

16) **Nationalmuseet: Omkostnader m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 42—B 46, s. 76—81) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Nationalmuseet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 686 000 kr.,
2. till *Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* ett reservationsanslag av 650 000 kr.,
3. till *Nationalmuseet: Pedagogisk verksamhet m. m.* ett reservationsanslag av 395 000 kr.,
4. till *Livrustkammaren: Avlöningar* ett förslagsanslag av 567 000 kr.,
5. till *Livrustkammaren: Omkostnader* ett förslagsanslag av 63 000 kr.

17) **Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 47—B 54, s. 81—88) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 886 000 kr.,
2. till *Naturhistoriska riksmuseet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 394 000 kr.,
3. till *Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 485 000 kr.,
4. till *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 728 000 kr.,
5. till *Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader* ett förslagsanslag av 268 000 kr.,
6. till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökande av samlingarna* ett reservationsanslag av 10 000 kr.,
7. till *Etnografiska museet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 574 000 kr.,
8. till *Etnografiska museet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 181 000 kr.

18) **Medelhavsmuseet m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 55—B 63, s. 88—101) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Medelhavsmuseet* ett förslagsanslag av 278 000 kr.,
2. till *Skoklosters slott* ett förslagsanslag av 417 000 kr.,
3. till *Bidrag till Nordiska museet* ett förslagsanslag av 4 515 000 kr.,
4. till *Bidrag till Tekniska museet* ett förslagsanslag av 706 000 kr.,

5. till *Bidrag till vissa museer och arkiv* ett anslag av 909 000 kr.,
6. till *Svenskt biografiskt lexikon: Avlöningar* ett förslagsanslag av 378 000 kr.,
7. till *Svenskt biografiskt lexikon: Omkostnader* ett förslagsanslag av 49 000 kr.,
8. till *Bidrag till nämnden för svensk språkvård* ett anslag av 55 000 kr.,
9. till *Inköp av vissa kulturföremål* ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.

19) **Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt B 64, s. 102—104) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 4 816 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 366 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 252 av herr *Sveningsson* samt II: 308 av herr *Björkman* och fru *Kristensson* vari hemställts att riksdagen måtte besluta 1. att statsbidrag ej måtte utgå till politiska organisationer samt 2. att till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 4 116 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 606 av herrar *Torsten Andersson* och *Fälldin* samt II: 770 av herr *Boo m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte till Ungdomsorganisationernas centrala verksamhet under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 7 500 000 kr.

Utskottet. Stödet till ungdomsverksamheten har under senare år utretts av 1962 års ungdomsutredning, som under år 1967 framlagt sitt slutbetänkande Statens stöd till ungdomsverksamhet (SOU 1967: 19). Utredningen har föreslagit en betydande förstärkning av stödet och omläggning av de statliga bidragsformerna. De sammanlagda anslagsökningarna med anledning av de framlagda förslagen kan enligt statsrådsprotokollet beräknas till närmare 17 milj. kr. för budgetåret 1968/69. Större delen av dessa kostnadsökningar avser förstärkningar av bidragsgivningen till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, till ungdomsledarutbildning och till ungdomens fritidsverksamhet.

Av propositionen framgår att utredningens förslag i huvudsak fått ett positivt mottagande vid remissbehandlingen. I remissvaren har emellertid samtidigt diskuterats synpunkter och utvecklingslinjer som föredragande statsrådet anser behöva ytterligare bearbetas. Med hänsyn härtill och till kostnadsökningarna har Kungl. Maj:t funnit sig inte böra lägga fram några förslag till 1968 års riksdag på grundval av ungdomsutredningens betänkande.

Med utgångspunkt i ungdomsutredningens förslag och skolöverstyrelsens yttrande över detta föreslås i motionerna I: 606 och II: 770 nya grunder för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, att tillämpas fr. o. m. budgetåret 1968/69.

Ungdomsutredningen har gjort en översyn av ungdomsorganisationernas verksamhet, som givit underlag för en samlad bedömning av stödet till dessa organisationer. Med hänsyn till den stora betydelse som ungdomsorganisationerna har för ungdomens samhällsfostran och personlighetsutveckling anser utskottet att det statliga stödet till denna verksamhet snarast möjligt bör förbättras. Av propositionen framgår emellertid att olika med ungdomsstödet sammanhängande frågor behöver bearbetas ytterligare. Med hänsyn härtill och till vad som i övrigt anförts i statsrådsprotokollet är utskottet ej berett tillstyrka motionerna I: 606 och II: 770. Utskottet förväntar sig att förslag på grundval av ungdomsutredningens betänkande kommer att föreläggas 1969 års riksdag.

I motionerna I: 252 och II: 308 yrkas att statsbidrag ej skall utgå till politiska ungdomsorganisationer. Under erinran om riksdagens tidigare ställningstagande i frågan avstyrker utskottet motionerna.

För innevarande budgetår är bidragsanslaget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet upptaget med 4 366 000 kr. Kungl. Maj:t har föreslagit att anslaget räknas upp med 450 000 kr. Härav har 300 000 kr. beräknats för sex organisationer som föreslås bli bidragsberättigade fr. o. m. den 1 juli 1968. Återstoden — 150 000 kr. — avser en allmän uppräkning av anslaget.

Med erinran om utskottets tidigare under denna punkt redovisade ställningstaganden till motionerna I: 252 och II: 308 samt I: 606 och II: 770 och då Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning inte gett anledning till erinran föreslås att under förevarande anslagsrubrik anvisas 4 816 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionerna I: 606 och II: 770 i vad de avser nya grunder för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 252 och II: 308 i vad de avser möjlighet för politiska ungdomsorganisationer att komma i åtnjutande av statsbidrag för central verksamhet,

3. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 606 och II: 770 samt I: 252 och II: 308, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag*

till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 4 816 000 kr.

20) **Utbildning av ungdomsledare.** Kungl. Maj:t har (punkt B 65, s. 104—105) föreslagit riksdagen att till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär oförändrad medelsanvisning.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 253 av herr *Sveningsson* samt II: 309 av herr *Björkman* och fru *Kristensson* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln måtte beträffande punkten 65 hos Kungl. Maj:t anhålla a) att statsbidrag icke skall utgå till utbildning av ungdomsledare för politiska organisationer samt b) att till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1968/69 anvisas ett reservationsanslag av 2 200 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 472 av herr *Österdahl* och II: 589 av herr *Westberg m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 2 850 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 610 av herr *Fälldin* och II: 769 av herr *Boo m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte till Utbildning av ungdomsledare under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 6 800 000 kr.,

dels motionen II: 787 av fru *Sundberg* och herr *Åkerlind* vari hemställts att riksdagen måtte besluta a) att statsbidrag till utbildning av ungdomsledare vad gäller utbildning av söndagsskollärare måtte utgå då verksamheten är inriktad på barn och ungdom i åldern 6—25 år samt b) att till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 2 550 000 kr.

Utskottet. I sin i augusti 1967 avgivna anslagsframställning för budgetåret 1968/69 har skolöverstyrelsen, som sedermera redovisat beräkning av medelsbehovet vid ett genomförande av ungdomsutredningens förslag, med utgångspunkt i gällande bidragsvillkor begärt en ökning av medlen till utbildning av ungdomsledare med 850 000 kr., varav 350 000 kr. (175 000 + 175 000) till följd av ökat antal bidragsberättigade organisationer. Kungl. Maj:t har föreslagit oförändrad medelsanvisning.

Motionsyrkandet att statsbidrag inte måtte utgå till politiska ungdomsorganisationer avstyrker utskottet med hänvisning till riksdagens tidigare ställningstagande i frågan.

I motionen II: 787 föreslagna bidragsvillkor avseende utbildning av söndagsskollärare är utskottet inte berett att nu tillstyrka.

Yrkandet i motionerna I: 610 och II: 769 om en medelsanvisning med 4,3 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, dvs. i enlighet med förslag av ungdomsutredningen, avstyrker utskottet. Utskottet får hänvisa till vad det under punkt 19 anfört rörande utredningens slutbetänkande.

I motionerna I: 472 och II: 589 har hemställts att medelsanvisningen skall i enlighet med två av skolöverstyrelsen framlagda förslag ökas med 350 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet är ej berett att föreslå avsteg från Kungl. Maj:ts förslag i ifrågavarande avseende.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionerna I: 253 och II: 309 i vad de avser bidrag till politiska ungdomsorganisationers utbildning av ungdomsledare,

2. att riksdagen avslår motionen II: 787 i vad den avser statsbidragsvillkor för utbildning av söndagsskollärare,

3. att riksdagen avslår motionerna I: 610 och II: 769 i vad de avser att statsbidrag för utbildning av ungdomsledare skall i enlighet med förslag av ungdomsutredningen utgå med 4 300 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit,

4. att riksdagen avslår motionerna I: 472 och II: 589 i vad de avser att statsbidrag för utbildning av ungdomsledare skall i enlighet med två av skolöverstyrelsen framlagda förslag utgå med 350 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit,

5. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 253 och II: 309, I: 472 och II: 589, I: 610 och II: 769 samt II: 787, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

21) **Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt B 66, s. 105—106) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 12 400 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat upptaget med 11 400 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 616 av fru *Elvy Olsson* och fru *Nilsson* samt II: 586 av herrar *Boo* och *Larsson* i Borrby har hemställts att riksdagen måtte a) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att nedre åldersgränsen för deltagande i statsbidragsberättigad fritidsgrupp må sänkas från 12 till 10 år samt b) till Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kr.

Utskottet. Med hänsyn till beräknad ökning av verksamhetens omfattning har Kungl. Maj:t föreslagit att förevarande anslag till ungdomens fritidsverksamhet höjs med 1 milj. kr.

Beträffande yrkandet i motionerna I: 616 och II: 586 om sänkning av nedre åldersgränsen för fritidsgrupper hänvisar utskottet till vad det under punkt 19 anför beträffande ungdomsutredningens slutbetänkande.

Av nämnda ställningstagande följer att utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår, avstyrker även det i ifrågavarande motioner framställda yrkandet om uppräkningsanslaget med 600 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 616 och II: 586 i vad de avser sänkning av gällande åldersgräns för fritidsgrupper,

2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 616 och II: 586 i vad de avser anslagsberäkningen till *Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 12 400 000 kr.

22) **Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor.** Kungl. Maj:t har (punkt B 67, s. 106—107) föreslagit riksdagen att till Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär oförändrad medelsanvisning.

I de likalydande motionerna I: 245 av herr *Brundin* och II: 312 av herr *Krönmark m. fl.* har hemställts a) att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag för budgetåret 1968/69 på 600 000 kr. till statens ungdomsråd vars verksamhet därigenom förutsättes upphöra samt b) att riksdagen till Sveriges ungdomsorganisationers landsråd måtte bevilja ett anslag för budgetåret 1968/69 på 200 000 kr.

Utskottet. Förevarande anslag, som tillkom genom beslut av 1961 års riksdag och som hittills redovisats under elfte huvudtiteln, är avsett att möjliggöra åtgärder för att i olika avseenden stimulera och intensifiera upplysningsverksamheten i ungdomsfrågor för att främja ungdomens anpassning i samhället. Kungl. Maj:t har uppdragit åt statens ungdomsråd att vara samordnande och rådgivande organ för denna verksamhet. Det har ankommit på Kungl. Maj:t att närmare bestämma hur anvisade medel skall fördelas.

Kungl. Maj:t föreslår för nästa budgetår en medelsanvisning av 600 000 kr., dvs. samma belopp som anvisats sedan budgetåret 1961/62.

I motionerna I: 245 och II: 312 hemställs att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts förslag och i stället anvisar 200 000 kr. till Sveriges ungdomsorganisationers landsråd.

Motionärerna anför tvivel om lämpligheten av att statens ungdomsråd planlägger kampanjer där den fria och frivilliga ungdomsverksamheten skall inrangeras och ifrågasätter behovet av ett organ med så höga administrationskostnader. Verk-

samheten kan enligt motionärerna med fördel anförtros åt Sveriges ungdomsorganisationers landsråd.

Utskottet finner det liksom tidigare angeläget att ifrågavarande upplysningsverksamhet med syfte att främja ungdomens anpassning i samhället kan bedrivas även i fortsättningen. Vad i motionerna anförts motiverar enligt utskottets uppfattning ej heller ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida i vad avser statens ungdomsråds ställning som samordnande och rådgivande organ för denna verksamhet. Utskottet förutsätter att frågan om rådets framtida ställning och arbetsuppgifter kommer att prövas vid den under punkt 19 angivna bearbetningen av ungdomsutredningens förslag.

Yrkandena i motionerna I: 245 och II: 312 avstyrkes sålunda. Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning har inte gett utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 245 och II: 312 i vad de avser anslagsberäkningen till *Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 600 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 245 och II: 312 i vad de icke behandlats under 1.

23) **Bidrag till verksamheten vid hemgårdar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 68, s. 107) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till verksamheten vid hemgårdar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 300 000 kr.

24) **Bidrag till folkbibliotek.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 69, s. 107—110) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 6 040 000 kr.

25) **Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt B 70, s. 110—111) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 2 290 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 260 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 619 av fröken *Stenberg* och II: 780 av herr *Nordstrandh* har hemställts att riksdagen må besluta att till *Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1968/69 på driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 2 430 000 kr. innebärande en höjning av medelsanvisningen till den allmänna föreläsningsverksamheten med 140 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om en med 30 000 kr. höjd medelsanvisning för budgetåret 1968/69 och har alltså funnit sig inte böra biträda det i

motionerna I: 619 och II: 780 framförda förslaget. Utskottet förutsätter därvid att Kungl. Maj:t vid anslagsbedömningen för budgetåret 1969/70 kommer att ha sin uppmärksamhet riktad på i motionerna angivna problem.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 619 och II: 780 till *Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 2 290 000 kr.

26) **Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder.** Kungl. Maj:t har (punkt B 71, s. 111—112) föreslagit riksdagen att till Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 490 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 435 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 246 av herr *Eric Carlsson m. fl.* och II: 315 av herr *Svanberg m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att nu utgående anslag till tidningen Samefolket skall höjas till 100 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 315 av herrar *Schött* och *Eskilsson* samt II: 390 av herr *Björkman m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte under punkt B 71, statsverkspropositionen bil. 10, för budgetåret 1968/69 anvisa dels ett bidrag av 45 000 kr. till Esternas representation i Sverige för bestridande av kostnader för Estniska folkhögskolan, dels ett bidrag av 45 000 kr. till föreningen Chinuch för bestridande av kostnaderna för Stockholms Judiska Centers verksamhet,

dels motionen II: 450 av herr *Björkman m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att under punkt B 71, statsverkspropositionen, bil. 10, till Esternas representation i Sverige för utgivande av tidskriften *Rahvuslik Kontakt* anvisa ett anslag av 10 000 kr.

Utskottet. Fr. o. m. budgetåret 1965/66 har utgått ett årligt statsbidrag av 50 000 kr. till tidningen Samefolket. Kungl. Maj:t har för budgetåret 1968/69 föreslagit oförändrad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål.

I motionerna I: 246 och II: 315 föreslås att bidraget till tidningen Samefolket räknas upp till 100 000 kr.

Utskottet anser sig inte böra förorda avvikelser från Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del och avstyrker därför motionsyrkandet.

I motionerna I: 315 och II: 390 har framställts yrkande om bidrag för bestridande av kostnader för Estniska folkhögskolan. Det framgår av motionerna att denna institution sedan år 1958 varje sommar anordnar en treveckorskurs. Som komplement till sommarkurserna har anordnats vinterkurser i form av studiecirk-

lar, föredragsaftnar och diskussionskvällar. Enligt folkhögskolestadgan skall den årliga lästiden vid statsunderstödda folkhögskolor omfatta minst 30 veckor. Estniska folkhögskolan är således i nämnda stadgas mening inte någon egentlig folkhögskola.

Utskottet vill erinra om de möjligheter som föreligger att vid statsunderstödda folkhögskolor anordna s. k. ämneskurser. Sådan kurs skall omfatta minst en vecka och kan vara fristående från eller ansluten till skolans årskurs av vinter- eller sommarkurs. Enligt vad utskottet inhämtat torde ingenting hindra att de estniska folkhögskolekurserna i den form de bedrivs knyts an till någon statsbidragsberättigad folkhögskola såsom ämneskurser. Vederbörande folkhögskola tar då pedagogiskt ansvar för utformningen av kursprogrammet och kan förmedla statsbidrag till de lärarlöner som utgår för kursgivningen.

Utskottet anser att de angivna möjligheterna att anordna den estniska folkhögskoleverksamheten bör övervägas och avstyrker därför det i motionerna framställda yrkandet om särskild medelsanvisning för ifrågavarande verksamhet.

Nämnda motioner innefattar även förslag om bidrag till Stockholms Judiska Centers verksamhet. För ifrågavarande verksamhet utgår för närvarande visst kommunalt bidrag. Utskottet är inte berett tillstyrka förevarande motionsyrkande.

I motionen II: 450 föreslås att 10 000 kr. anvisas för utgivande av tidskriften *Rahvuslik Kontakt*. Utskottet är inte berett att tillstyrka särskild medelsanvisning för detta ändamål.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 246 och II: 315 i vad de avser höjt bidrag till tidningen *Samefolket*,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 315 och II: 390 i vad de avser bidrag till Estniska folkhögskolan,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 315 och II: 390 i vad de avser bidrag till Stockholms Judiska Centers verksamhet,
4. att riksdagen avslår motionen II: 450 i vad den avser bidrag till tidskriften *Rahvuslik Kontakt*,
5. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 246 och II: 315, I: 315 och II: 390 samt II: 450, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 490 000 kr.

27) **Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning.** Kungl. Maj:t har (punkt B 72, s. 112—113) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 320 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 270 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 66 av fru *Hultell* och fru *Diesen* samt II: 97 av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Fridolfsson* i Stockholm har hemställts att riksdagen

mätte besluta att bidraget till Centralförbundet för nykterhetsundervisning skall uppräknas från 1 320 000 kr. till 1 520 000 kr.

Utskottet. Skolöverstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt om en med 200 000 kr. ökad medelsanvisning med hänsyn till allmänna kostnadsstegringar och till det ökade behovet av information och upplysningsverksamhet rörande narkotikafrågan. Kungl. Maj:t föreslår att anslaget räknas upp med 50 000 kr.

I motionerna I: 66 och II: 97 har föreslagits anvisande av 200 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag. Yrkandet motiveras i huvudsak med vikten av att centralförbundets för nykterhetsundervisning undervisnings- och informationsverksamhet rörande narkotika kan byggas ut.

Med anledning av detta yrkande får utskottet först erinra om att narkomanvårdskommittén, som har till uppgift att kartlägga narkotikamissbruket och föreslå erforderliga åtgärder, under år 1967 avlämnat två betänkanden om narkotikaproblemet, nämligen »Kartläggning och vård» samt »Kontrollsystemet». Förslag på grundval av betänkandena har förelagts årets riksdag i propositionen nr 7. Av propositionen framgår att kommittén avser att under år 1968 avlämna ett tredje delbetänkande, i vilket kommittén ämnar ytterligare behandla vård- och preventionsfrågorna.

Vidare vill utskottet erinra om det under femte huvudtiteln redovisade reservationsanslaget till hälsovårdsupplysning som budgetåret 1968/69 föreslagits öka med 200 000 kr. till 1,1 milj. kr. Från anslaget bekostas viss upplysningsverksamhet i syfte att ge allmänheten en riktig information på hälso- och sjukvårdens område, bl. a. upplysning om narkotikarisker.

Det är uppenbart att det tilltagande narkotikamissbruket måste bekämpas med all kraft. Utskottet är ense med motionärerna om vikten av förebyggande åtgärder för att hindra uppkomst och spridning av missbruket. Utskottet är emellertid inte berett att förorda den ytterligare höjning av detta anslag som föreslås i motionerna. Frågan om hur informationen och upplysningsverksamheten i narkotikafrågan framdeles bör bedrivas förutsätter utskottet kommer att allsidigt prövas i samband med Kungl. Maj:ts behandling av narkomanvårdskommitténs förutnämnda tredje delbetänkande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 66 och II: 97 till *Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 1 320 000 kr.

28) Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. Kungl. Maj:t har (punkt B 73, s. 113—114) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 2 247 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär oförändrad medelsanvisning.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 64 av fru *Diesen* och fru *Hultell* samt II: 96 av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Fridolfsson* i Stockholm vari hemställts att riksdagen måtte besluta att anslaget till Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. skall uppräknas från 2 247 000 kr. till 2 347 000 kr. samt att av dessa medel 100 000 kr. skall ställas till förfogande för upplysning rörande narkotikafrågan,

dels de likalydande motionerna I: 370 av herrar *Svanström* och *Bengtson* samt II: 457 av herrar *Larsson* i Borrby och *Boo* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av anslaget Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. måtte anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr. enligt de grunder som anförs i motionerna, vilket innebär en förhöjning med 253 000 kr. jämfört med departementschefens förslag,

dels de likalydande motionerna I: 607 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 591 av herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte vid behandlingen av punkten B 73 Bidrag till nykterhetsorganisationer i statsverkspropositionen, bil. 10, anvisa ett reservationsanslag av 2 297 000 kr.

Utskottet vill erinra om att en utredning, alkoholpolitiska utredningen, tillkallats under år 1965 för översyn av alkohol- och nykterhetspolitiken. Enligt direktiven för utredningen skall den behandla alla de spörsmål som är av betydelse i nämnda hänseende. Bl. a. skall olika samhällsgruppers alkoholvanor kartläggas; särskilt gäller detta ungdomen, där alkoholmissbruket innebär ett allvarligt samhällsproblem. Enligt utskottets mening bör ej resultatet av utredningens arbete föregripas genom en utbyggnad av instruktörsorganisationen i enlighet med vad som föreslagits i motionerna I: 370 och II: 457. Utskottet avstyrker därför yrkandet i dessa motioner om medel till fem nya instruktörstjänster.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t anfört beträffande anställning av instruktör på deltid.

Med hänvisning till vad som anförs under föregående punkt avstyrker utskottet den i motionerna I: 64 och II: 96 yrkade ytterligare medelsanvisningen för upplysning rörande narkotikafrågan.

I enlighet med de grunder som angetts i propositionen 1954: 155 angående bl. a. undervisning och upplysning i alkoholfrågan utgår ur förevarande anslag bidrag till nykterhetsorganisationerna bl. a. i form av s. k. grundbidrag. I motionerna I: 607 och II: 591 har hemställts om en ökning av medelsanvisningen till grundbidrag med 50 000 kr. Yrkandet överensstämmer med ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag.

I likhet med skolöverstyrelsen och motionärerna anser utskottet en förstärkning av medlen till grundbidrag motiverad. Utskottet biträder därför yrkandet i motionerna I: 607 och II: 591 och föreslår att under ifrågavarande anslagsrubrik anvisas ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 50 000 kr. höjt anslag av 2 297 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 607 och II: 591 samt med avslag å motionerna I: 64 och II: 96 samt I: 370 och II: 457 till *Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 2 297 000 kr.

29) **Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt B 74, s. 114—117) föreslagit riksdagen att till Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 1 975 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 575 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 67 av herrar *Eric Gustaf Peterson* och *Sörenson* samt II: 94 av herr *Hamrin* i Kalmar *m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte bevilja ytterligare 250 000 kr. — i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag — för bidrag till framställning av studielitteratur för synskadade universitetsstudierande och därför till Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 2 225 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 612 av herr *Nils Theodor Larsson m. fl.* och II: 590 av herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.* vari hemställts a) att anslaget till De blindas förenings biblioteksverksamhet uppräknas till 940 000 kr. och b) att riksdagen uttalar sin anslutning till principen att samhället bör helt täcka kostnaderna för de blindas bokförsörjning samt uppdrager åt Kungl. Maj:t att snarast framlägga förslag till åtgärder i detta syfte,

dels motionen II: 731 av herr *Rimmerfors m. fl.* vari hemställts att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar 160 000 kr. till fyra konsulenter inom handikapporganisationerna.

Utskottet. Stödet till handikappade har vidgats till att omfatta allt fler områden. Samtidigt har samhällets ekonomiska insatser ökat. I skilda sammanhang har understrukits att målsättningen för samhällets insatser för de handikappade inom utbildnings- och kulturområdet bör vara att ge varje handikappad bästa möjliga förutsättning för ett normalt arbets- och kulturliv efter en utbildning som avpassats inte efter dennes sociala och ekonomiska situation utan efter personliga intressen och anlag. I målsättningen ligger också en strävan att samordna insatserna på kultur- och utbildningsområdet med samhällets åtgärder i övrigt för de handikappade. Departementschefen har understrukit angelägenheten av att de handikappades möjligheter att få del av kulturella aktiviteter ytterligare förbättras. Såvitt gäller nu ifrågavarande anslag föreslås en medelsökning av 400 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att bidraget till De blindas förenings allmänna biblioteksverksamhet ökas med 100 000 kr. till 840 000 kr. I motionerna I: 612 och

II: 590 föreslås att detta bidrag skall räknas upp till 940 000 kr. i enlighet med förslag av skolöverstyrelsen samt att riksdagen skall uttala sin anslutning till principen att samhället helt bör täcka kostnaderna för de blindas bokförsörjning samt uppdraga åt Kungl. Maj:t att snarast framlägga förslag till åtgärder i detta syfte.

Med anledning av sistnämnda yrkande vill utskottet erinra om att det förra året beträffande biblioteksverksamheten för blinda framhöll, att utskottet förutsatte att med denna verksamhet sammanhängande frågor kommer att prövas av handikapputredningen. Utskottet anser att resultatet av utredningens arbete inte lämpligen bör föregripas genom ett ställningstagande av den innebörd som föreslås i motionerna I: 612 och II: 590. Därtill kommer att 1960 års blindvårdsutredning i sitt helt nyligen avlämnade betänkande »Anpassning och yrkesutbildning av synskadade» ifrågasatt om inte De blindas förenings biblioteksverksamhet borde med hänsyn till dess betydelse för undervisning på olika nivåer av synskadade överföras i statlig regi och samordnas med en av utredningen förordad hjälpmedelscentral. Utredningen förordar att förhandlingar i frågan upptas mellan föreningen och berörda myndigheter. Även Kungl. Maj:ts prövning av angivna förslag bör avvaktas innan riksdagen tar ställning i ärendet.

Vad beträffar medelsanvisning till föreningens allmänna biblioteksverksamhet får utskottet framhålla att bidraget sedan budgetåret 1962/63 stigit med 540 000 kr. till 740 000 kr. Mot denna bakgrund samt till följd av pågående utredningsarbete och blindvårdsutredningens nyss redovisade förslag, som utskottet förutsätter kommer att remissbehandlas i sedvanlig ordning, har utskottet funnit sig böra godtaga en till 100 000 kr. begränsad ökning av medelsanvisningen till De blindas förenings allmänna biblioteksverksamhet. Utskottet tillstyrker sålunda Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del och avstyrker motionerna I: 612 och II: 590 även i vad de avser medelsanvisning.

I motionerna I: 67 och II: 94 gjort yrkande om ytterligare medelsanvisning till framställning av studielitteratur för synskadade universitetsstuderande avstyrker utskottet med hänvisning till vad i statsrådsprotokollet anförts rörande utbildningsbidrag till undervisningsmateriel i form av talböcker.

1966 års riksdag beslöt att för budgetåret 1966/67 anvisa 120 000 kr. för konsulentverksamhet av försökskaraktär med syfte att organisera studie- och ungdomsverksamhet för handikappade. För ändamålet utgår oförändrat belopp under innevarande budgetår och Kungl. Maj:t har inte föreslagit någon höjning för nästa budgetår. I motionen II: 731 föreslås att medel anvisas till fyra nya konsulenter. Utskottet anser inte tillräckliga skäl anförda för detta yrkande, som i huvudsak överensstämmer med ett av skolöverstyrelsen framlagt och av Kungl. Maj:t vid budgetbehandlingen prövat förslag. Med hänsyn till vad i motionen anförts förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t till nästa års riksdag redovisar resultatet av den hittills bedrivna försöksverksamheten och framlägger därav betingade förslag.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under förevarande punkt har inte gett utskottet anledning till särskilt uttalande.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 67 och II: 94 i vad de avser höjt bidrag till framställning av studielitteratur för synskadade universitetsstuderande,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 612 och II: 590 i vad de avser höjt bidrag till De blindas förenings allmänna biblioteksverksamhet,

3. att riksdagen avslår motionerna I: 612 och II: 590 i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t angående kostnaderna för de blindas bokförsörjning,

4. att riksdagen avslår motionen II: 731 i vad den avser höjt bidrag till konsulentverksamhet inom handikapporganisationerna,

5. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 67 och II: 94, I: 612 och II: 590 samt II: 731, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 1 975 000 kr.

Internationellt-kulturellt samarbete

30) **Kulturellt utbyte med utlandet m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna I 1—I 6, s. 397—406) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Kulturellt utbyte med utlandet* ett reservationsanslag av 1 531 000 kr.,

2. till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* ett förslagsanslag av 2 154 000 kr.,

3. till *Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar m. m.* ett förslagsanslag av 151 000 kr.,

4. till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* ett reservationsanslag av 290 000 kr.,

5. till *Bidrag till svenska institut i utlandet m.m.* ett anslag av 430 000 kr.,

6. till *Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete* ett reservationsanslag av 1 943 000 kr.

31) **Nordiska kulturfonden.** Kungl. Maj:t har (punkt I 7, s. 406) föreslagit riksdagen att till Nordiska kulturfonden för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 772 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 833 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 248 av herr Karl-Erik Eriksson m. fl. och II: 307 av herrar Andersson i Örebro och Enskog vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om att initiativ tages till att garantier skapas så att Nordiska kulturfonden kompenseras för devalveringsförluster av i motionerna relaterat slag.

dels de likalydande motionerna I: 366 av fru Segerstedt Wiberg och fröken Ranmark samt II: 451 av fru Gärde Widemar vari hemställts att riksdagen måtte under utbildningsdepartementets huvudtitel till Nordiska kulturfonden för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 833 000 kr.

Utskottet. Nordiska kulturfonden, som instiftats genom överenskommelse mellan de nordiska länderna, har till uppgift att genom stöd till olika nordiska kulturändamål ytterligare utveckla och stärka det nordiska kultursamarbetet. Enligt överenskommelsen, som godkändes av förra årets riksdag och därefter för Sveriges del ratificerats den 30 juni 1967, skall fonden årligen tillföras ett belopp av 3 milj. danska kr., varav Sverige bidrar med 37 procent.

Ifrågaravande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 833 000 kr. För nästa budgetår har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 772 000 kr.

I motionerna I: 248 och II: 307 föreslås riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att initiativ tas till att garantier skapas så att kulturfonden kompenseras för devalveringsförluster. Som motiv för yrkandet anförs att tillskottet till kulturfonden genom devalveringen av den danska kronan blir betydligt mindre än vad som är avsett.

Nordiska rådet har vid sin session i februari i år beslutat rekommendera regeringarna i de nordiska länderna att i anledning av den danska devalveringen förhöja nordiska kulturfondens belopp till 3 250 000 danska kr. Vid sådant förhållande synes motionerna I: 248 och II: 307 inte påkalla någon riksdagens ytterligare åtgärd.

I motionerna I: 366 och II: 451 yrkas att 833 000 kr. anvisas till kulturfonden dvs. samma belopp som för innevarande budgetår. Utskottet är inte berett att nu förorda en högre medelsanvisning än Kungl. Maj:t föreslagit, då detta skulle innebära ett föregripande av ställningstagandena till Nordiska rådets nyssnämnda rekommendation om ändring i den gällande överenskommelsen. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t — om så visar sig erforderligt — gör framställning om anvisande på tilläggsstat av ytterligare bidragsmedel.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 366 och II: 451 till *Nordiska kulturfonden*

för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 772 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 248 och II: 307.

Stockholm den 19 mars 1968

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 44.

Reservationer

A. vid *punkten 2* (Förvärv av konst för statens byggnader) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Nyman* (fp), *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp), *Tobé* (fp), *Westberg* (fp), *Sjönell* (cp) och *Sterne* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka det i motionerna I: 625 och II: 771 framställda yrkandet angående ramen för konstbeställningar och att därför

dels den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Utskottet får» och slutar med »Kungl. Maj:ts förslag» bort ha följande lydelse:

»Det i motionerna framställda yrkandet har motiverats väsentligen av en strävan att successivt förverkliga målsättningen om medelsanvisning till konstförvärv motsvarande en procent av byggnadskostnaderna. Då utskottet anser att detta mål snarast möjligt bör uppnås får utskottet tillstyrka det ifrågavarande motionsyrkandet.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 625 och II: 771, såvitt nu är i fråga, be- myndigar Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under bud- getåret 1968/69 beställa konst för högst 2 500 000 kr.,»

B. vid *punkten 3* (Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.)

1) beträffande höjning av biblioteksersättningens grundbelopp av herr *Arvidson* (s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med »Stödet till » och på s. 4 slutar med »detta motionsyrkande» bort ha följande lydelse:

»Biblioteksersättningen till författare har hittills varit en experimentverksamhet. Detta kan vara en förklaring till att ersättningen är så obetydlig. Såsom framhållits i motionen II: 763 är det självfallet vanskligt att ha någon bestämd uppfattning om hur bokförsäljningen skulle påverkas om de fria bibliotekslånen inte existerade. I motionen redovisas följande antagande härom. Om en författare som svarar för 100 000 lån i stället skulle få sin försäljning ökad med 5 procent av denna summa, dvs. med 5 000 böcker, skulle författaren i fråga tjäna ca 25 000 kr. på ett sådant byte. Författarpenningen för 100 000 lån utgör, räknat efter gällande biblioteksersättning, 2 250 kr. Jämförelsen visar att den ersättning författarna erhåller inte står i rimlig proportion till de fördelar som staten härigenom kan erbjuda allmänheten.

Motionen II: 763 innehåller tabeller som visar att biblioteksersättningen för flertalet författare uppgår till mycket låga belopp.

Utskottet har blivit övertygat om att biblioteksersättningens grundbelopp bör höjas i enlighet med vad som yrkas i motionen II: 763. Vid bifall till detta förslag blir även motionerna I: 625 och II: 771 samt II: 203 tillgodosedda.»

dels att utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen med bifall till motionen II: 763 och i anledning av motionerna I: 625 och II: 771 samt II: 203, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar höja biblioteksersättningens grundbelopp från 6 öre till 25 öre för lån av rättsskyddat svenskt originalverk, från 2 öre till 10 öre för lån av översatt verk, från 24 öre till 1 kr. för bruk av svenskt referensexemplar och från 4 öre till 50 öre för bruk av referensexemplar i översättning.»

dels att utskottets hemställan under 5. under förutsättning av bifall till yrkandet beträffande 1. bort ha följande lydelse:

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 625 och II: 771 samt II: 203 och med bifall till motionen II: 763, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 8 000 000 kr.»

2) beträffande nordiska författarstipendier av herrar *Arvidson* (s) och *Tobé* (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 4 som börjar med »Kungl. Maj:ts» och slutar med »förevarande motion» bort ersättas med text av följande lydelse:

»I alla länderna utom Sverige framskaffas de erforderliga beloppen genom nya anslag i budgeten. I Sverige däremot skall enligt Kungl. Maj:ts förslag kostnaderna för stipendierna i stället bestridas av medel som eljest skulle tillkomma svenska författare. Det är alltså de svenska författarna som då får betala de nordiska stipendierna. En sådan lösning är inte acceptabel.

Utskottet anser att det för ifrågavarande ändamål erforderliga beloppet av 20 000 kr. bör anvisas under ett särskilt reservationsanslag med rubriken Nordiska författarstipendier.»

dels att utskottets hemställan under 4. bort ha följande lydelse:

»4. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till hemställan under b), c) och d) i motionen II: 764 till *Nordiska författarstipendier* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 kr.,»

C. vid *punkten 8* (Bidrag till särskilda kulturella ändamål) av herr *Björkman* (h).

D. vid *punkten 19* (Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet)

1) beträffande förslag på grundval av ungdomsutredningens betänkande av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 16 som börjar med »Ungdomsutredningen har» och slutar med »1969 års riksdag» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Mot bakgrund av ungdomsorganisationernas stora betydelse för ungdomens demokratiska fostran och personlighetsutveckling är enligt utskottets mening en förbättring av stödet till dessa organisationer angelägen. Det bör även beaktas att anslagen i fråga varit i stort sett oförändrade sedan år 1964 trots att kostnaderna för organisationernas verksamhet stigit betydligt under den mellanliggande tiden.

Enligt utskottets mening är det angeläget att reglerna för det statliga stödet utformas så att organisationerna känner sig obundna vid utformningen av verksamheten. Samtidigt måste de olika kriterierna ges en sådan utformning att godtycke från föreningarnas eller den bidragsgivande partens sida omöjliggörs. Utskottet vill förorda att de i motionerna I: 606 och II: 770 angivna grunderna för den statliga bidragsgivningen tillämpas från och med budgetåret 1968/69.»

dels att utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen med bifall till motionerna I: 606 och II: 770, såvitt nu är i fråga, beslutar att i motionerna föreslagna grunder för statsbidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall tillämpas från och med budgetåret 1968/69,»

2) beträffande statsbidrag till politiska ungdomsorganisationer av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Ottosson* (h), *Bohman* (h) och *Björkman* (h) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 16 som börjar med »I motionerna» och slutar med »utskottet motionerna» bort ha följande lydelse:

»På de skäl som anförts i motionerna I: 252 och II: 308 anser utskottet att statsbidrag inte bör utgå till politiska ungdomsorganisationers centrala verksamhet.»

dels att utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen med bifall till motionerna I: 252 och II: 308, såvitt nu är i fråga, beslutar att statsbidrag icke skall utgå till politiska ungdomsorganisationer,»

3) beträffande anslagsberäkningen

a) av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som under förutsättning av bifall till reservationen D 1 anser

dels att det stycke i utskottet yttrande på s. 16 som börjar med »Med erinran» och slutar med »anvisas 4 816 000 kr.» bort ha följande lydelse:

»Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot den i motionerna I: 606 och II: 770 redovisade beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår. Utskottet föreslår därför att till bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet anvisas ett anslag av 7 500 000 kr.»

dels att utskottets hemställan under 3. bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I:606 och II:770 samt med avslag å motionerna I: 252 och II: 308, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 7 500 000 kr.»

b) av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Ottosson* (h), *Bohman* (h) och *Björkman* (h) som under förutsättning av bifall till reservationen D 2 anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 16 som börjar med »Med erinran» och slutar med »anvisas 4 816 000 kr.» bort ha följande lydelse:

»Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot motionärernas beräkning av den kostnadsminskning av 700 000 kr. som följer av den av utskottet förordade begränsningen av bidragsgivningen. Anslaget bör därför uppföras med 4 116 000 kr.»

dels att utskottets hemställan under 3. bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 252 och II: 308 samt med avslag å motionerna I: 606 och II: 770, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 4 116 000 kr.»

E. vid punkten 20 (Utbildning av ungdomsledare)

1) beträffande statsbidrag till politiska ungdomsorganisationer av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Ottosson* (h), *Bohman* (h) och *Björkman* (h) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 17 som börjar med »Motionsyrkandet att» och slutar med »i frågan» bort ha följande lydelse:

»Utskottet ansluter sig till den i motionerna I: 253 och II: 309 hävdade uppfattningen att politiska ungdomsorganisationer inte skall kunna få bidrag till utbildning av ungdomsledare.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen med bifall till motionerna I: 253 och II: 309, såvitt nu är i fråga, beslutar att statsbidrag icke skall utgå till politiska ungdomsorganisationers utbildning av ungdomsledare,»

2) beträffande medel i enlighet med ungdomsutredningens förslag av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 610 och II: 769 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 18 som börjar med »Yrkandet i» och slutar med »utredningens slutbetänkande» bort ha följande lydelse:

»Anslaget till utbildning av ungdomsledare har varit oförändrat sedan budgetåret 1964/65. Inte heller i årets statsverksproposition föreslås någon uppräknig. Enligt utskottets mening är tillgängliga medel klart otillräckliga för att motsvara det ökande behovet av ledarutbildning. Vidare bör framhållas att ytterligare sex organisationer av Kungl. Maj:t föreslås erhålla bidrag till sin centrala verksamhet utan att motsvarande ökning föreslås av medelsanvisningen för utbildning av ungdomsledare. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet motionerna I: 610 och II: 769 om en medelsanvisning i enlighet med ungdomsutredningens förslag, innebärande 4,3 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit.»

dels utskottets hemställan under 3. bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen med bifall till motionerna I: 610 och II: 769, såvitt nu är i fråga, beslutar att statsbidrag för utbildning av ungdomsledare skall i enlighet med förslag av ungdomsutredningen utgå med 4 300 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit,»

3) beträffande medel i enlighet med två av skolöverstyrelsen framlagda förslag

a) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Bohman* (h), *Tobé* (fp), *Björkman* (h), *Westberg* (fp) och *Sterne* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 472 och II: 589 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 18 som börjar med »I motionerna» och slutar med »ifrågavarande avseende» bort ha följande lydelse:

»Efter den senaste anslagshöjningen 1964 är redan ytterligare sju organisationer berättigade att komma i åtnjutande av bidrag för ungdomsledarutbildning. Fr. o. m. nästa budgetår ökas denna krets med sex nya organisationer vid bifall till Kungl. Maj:ts under föregående punkt redovisade och av utskottet biträdda förslag. Den av

skolöverstyrelsen och i motionerna I: 472 och II: 589 föreslagna medelsanvisningen av 350 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit är till följd härav väl motiverad, varför utskottet biträder densamma.»

dels utskottets hemställan under 4. bort ha följande lydelse:

»4. att riksdagen med bifall till motionerna I: 472 och II: 589, såvitt nu är i fråga, beslutar att statsbidrag för utbildning av ungdomsledare skall i enlighet med två av skolöverstyrelsen framlagda förslag utgå med 350 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit,»

b) av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som under förutsättning av bifall till reservationen E 2 anser att motionerna I: 472 och II: 589 blivit tillgodosedda och att därför det stycke i utskottets yttrande på s. 18 som börjar med »I motionerna» och slutar med »ifrågavarande avseende» bort ha följande lydelse:

»Med den ståndpunkt utskottet intagit har syftet med motionerna I: 472 och II: 589 blivit tillgodosett. Motionerna kan därför avslås.»

4) beträffande anslagsberäkningen

a) av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Ottosson* (h), *Bohman* (h) och *Björkman* (h) som under förutsättning av bifall till reservationerna E 1 och E 3 a anser att utskottets hemställan under 5. bort ha följande lydelse :

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 610 och II: 769 och med bifall till motionerna I: 253 och II: 309 samt I: 472 och II: 589 ävensom med avslag å motionen II: 787, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 2 550 000 kr.»

b) av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som under förutsättning av bifall till reservationen E 2 anser att utskottets hemställan under 5. bort ha följande lydelse:

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 472 och II: 589 samt med bifall till motionerna I: 610 och II: 769 ävensom med avslag å motionerna I: 253 och II: 309 samt II: 787, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 6 800 000 kr.»

c) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Bohman* (h), *Tobé* (fp), *Björkman* (h), *Westberg* (fp) och *Sterne* (fp) som under förutsättning av bifall till reservationen E 3 a anser att utskottets hemställan under 5. bort ha följande lydelse:

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 610 och II: 769 och med bifall till motionerna I: 472 och II: 589 samt med avslag å motionerna I: 253 och II: 309 samt II: 787, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen. till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 2 850 000 kr.»

F. vid punkten 21 (Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet)

1) beträffande sänkning av nedre åldersgränsen för fritidsgrupper av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 19 som börjar med »Beträffande yrkandet» och slutar med »ungdomsutredningens slutbetänkande» bort ha följande lydelse:

»Det framstår som alltmer angeläget att bereda alla ungdomar möjlighet att deltaga i den positiva fritidsverksamhet som bedrivs av ungdomsorganisationerna. Viktigt är även att denna kontakt kan etableras så tidigt som möjligt. Fritidsgruppen är ett förtjänstfullt instrument i detta avseende och enligt utskottets mening är det riktigt att genom en förändring av statsbidragsbestämmelserna för fritidsgrupper stimulera organisationernas arbete även bland ungdom under 12 år. Utskottet tillstyrker således det i motionerna I: 616 och II: 586 framförda förslaget om en sänkning av nedre åldersgränsen för deltagande i statsbidragsberättigad fritidsgrupp till 10 år.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av motionerna I: 616 och II: 586, såvitt nu är i fråga, beslutar att nedre åldersgränsen för statsbidragsberättigad fritidsgrupp skall fr. o. m. den 1 juli 1968 vara 10 år,»

2) beträffande anslagsberäkningen av herrar *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Sjönell* (cp) som under förutsättning av bifall till reservationen F 1 anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 19 som börjar med »Av nämnda» och slutar med »Kungl. Maj:ts förslag» bort ha följande lydelse:

»Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot motionärernas beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår. Utskottet föreslår därför att till ungdomens fritidsverksamhet anvisas ett förslagsanslag av 13 000 000 kr.»

dels utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 616 och II: 586 i vad de avser anslagsberäkningen till *Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 13 000 000 kr.»

G. vid *punkten 22* (Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor) av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Ottosson* (h), *Bohman* (h), och *Björkman* (h) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 245 och II: 312 och att därför

dels den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med »Utskottet finner» och slutar med »till erinran» bort ha följande lydelse:

»Ungdomsutredningen har i sitt betänkande Statens stöd till ungdomsverksamhet lämnat en redogörelse för statens ungdomsråd som bestyrker motionärernas uppfattning att den ifrågavarande verksamheten inte som hittills bör uppdras åt ungdomsrådet. Andra organ eller sammanslutningar, vilka skulle kunna vara ett gemensamt forum för de riksomfattande ungdomssammanslutningarna, saknas enligt utredningen. Sveriges ungdomsorganisationers landsråd, som även enligt utredningens mening ligger närmast till hands, måste enligt dess uppfattning uteslutas alldenstund landsrådets verksamhet enligt stadgarna huvudsakligen är inriktad på samarbete kring internationella frågor. Häremot kan invändas att denna utveckling av landsrådets verksamhet är en följd av ungdomsrådets tillkomst och att vare sig formella eller reella skäl torde föreligga, som hindrar att landsrådet övertar ungdomsrådets uppgifter i enlighet med vad som föreslagits i motionerna.

Utskottet föreslår sålunda att statens ungdomsråd avvecklas med utgången av innevarande budgetår och att Sveriges ungdomsorganisationers landsråd får i uppdrag att överta ungdomsrådets uppgifter.

När det gäller medelsanvisning nästa budgetår för ifrågavarande upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor torde den enligt förslaget i motionerna kunna begränsas till 200 000 kr., vilket belopp bör ställas till landsrådets förfogande.»

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 245 och II: 312 i vad de avser anslagsberäkningen till *Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 200 000 kr..

2. att riksdagen i anledning av motionerna I: 245 och II: 312 i vad de icke behandlats under 1. ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om dispositionen av anslaget.»

H. vid *punkten 26* (Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder)

a) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Bohman* (h), *Mattsson* (cp), *Tobé* (fp), *Björkman* (h), *Westberg* (fp), *Sjönell* (cp) och *Sterne* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 246 och II: 315 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 21 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »därför motionsyrkandet» bort ersättas med text av följande lydelse:

»I nämnda motioner påpekas att en huvudsynpunkt vid utformningen av samepolitiken bör vara att samerna ges möjlighet att själva diskutera och analysera samt

informera allmänheten om sina problem. En av de viktigare förutsättningarna för att realisera en sådan målsättning bedöms vara att samerna har tillräckliga resurser för att kunna utge en tidskrift av hög kvalitet.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om tidningens Samefolket betydelse för spridning av kännedom om samerna och deras problem. Utskottet tillstyrker därför ifrågavarande motionsyrkande.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen med bifall till motionerna I: 246 och II: 315, såvitt nu är i fråga, beviljar ett med 50 000 kr. höjt bidrag till tidningen Samefolket,»

dels utskottets hemställan under 5. under förutsättning av bifall till yrkandet beträffande 1. bort ha följande lydelse:

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I:246 och II: 315 samt med avslag å motionerna I: 315 och II: 390 ävensom II: 450, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 540 000 kr.»

b) av herr *Björkman* (h).

I. vid *punkten 29* (Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Bohman* (h), *Mattsson* (cp), *Tobé* (fp), *Björkman* (h), *Westberg* (fp), *Sjönell* (cp) och *Sterne* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka i motionerna I: 612 och II: 590 gjord hemställan om anvisande av ytterligare 100 000 kr. till De blindas förenings allmänna biblioteksverksamhet och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 26 som börjar med »Vad beträffar» och slutar med »avser medelsanvisning» bort ha följande lydelse:

»Genom tillkomsten av den s. k. talboken har de tekniska förutsättningarna för att tillgodose de blindas litteraturbehov i väsentlig grad förbättrats. Möjligheterna för de blinda att utnyttja det nya mediet är emellertid helt beroende av att talböcker finns tillgängliga för lån. En avsevärd ökning av talboksframställningen synes vara behövlig och det är enligt utskottets mening angeläget att staten i ökad utsträckning stöder denna verksamhet. Utskottet tillstyrker därför motionerna I: 612 och II: 590 i vad de avser bidrag till De blindas förenings allmänna biblioteksverksamhet och föreslår att härför anvisas 940 000 kr.»

dels utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen med bifall till motionerna I: 612 och II: 590, såvitt nu är i fråga, beviljar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 100 000 kr. höjt bidrag till De blindas förenings allmänna biblioteksverksamhet,»

dels utskottets hemställan under 5. under förutsättning av bifall till yrkandet beträffande 2. bort ha följande lydelse:

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 612 och II: 590 samt med avslag å motionerna I: 67 och II: 94 samt II: 731, samtliga motioner i vad de avser anslagsberäkningen, till *Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 2 075 000 kr.»